

Rozbor právní úpravy ve výtce univerzitního předmětu pojišťovnictví

vývoj pojistného práva

Vývoj pojistného práva do roku 1918

Pojištění je ve své podstatě způsob, jak se vypořádal s nahodilou událostí, která má destruktivní účinky např. na majetek či životy lidí. V dávné historii tak ve společnosti docházelo ke vzájemnému krytí ztrát, vzniklých při těchto nahodilých událostech. Nebyla pojišťovna jako instituce. Ve skupině lidí se vzájemnou dohodou nebyl rozdíl mezi pojistitelem, pojistníkem a pojištěným. V těchto skupinách postupně vznikaly přesnější dohody (pojistné smlouvy) konkrétním popisem nahodilých událostí (všeobecné pojistné podmínky).

Postupně se přecházelo na vytváření institucí. V roce 1827 byla na našem území založena První česká vzájemná pojišťovna, která se angažovala především v pojištění námořním, proti úmrtí a požáru.

Postupně již byly více objeveny podnikatelské příležitosti v oboru pojišťovnictví a začínaly vznikat pojišťovny s právní formou podnikání akciové společnosti. Právní vztahy mezi pojistitelem, pojistníkem a pojištěncem byly dány pojistnými podmínkami jednotlivých pojišťoven.

Vznikala potřeba státní regulace pojišťovnictví. Proto bylo vydáno nařízení ministerstev vnitra, práv, obchodu a financí č. 31/1896 ř. z. (pojišťovací regulativ). Svým způsobem se jednalo o prováděcí předpis staršího spolkového zákona č. 53/1852 ř. z.

Podle části A pojišťovacího regulativu mohla být pojišťovna založena pouze jako akciová společnost nebo vzájemné pojišťující společnost na principu vzájemného ručení svých členů. Pro akciové společnosti byla definována minimální výše základního kapitálu dle počtu pojistných odvětví a vzájemným pojišťovnám minimální výše základního fondu a rozsah ručení členů pojišťovny

Část B pojišťovacího regulativu určovala, že stanovy pojišťovny musí obsahovat ustanovení o jménu pojišťovny a jejím sídle, o způsobu zřízení a složení představenstva, uvedení pojistných odvětví, a dokonce i zajištění pojištění. Pojišťovny navíc musely mít státem odsouhlaseny VPP a sazby pojistného. Na rozdíl od VPP, zvláštní pojistné podmínky nepodléhaly státnímu souhlasu za podmínky, že nebyly v rozporu s VPP, nebo pokud byly pro klienta výhodnější.

části C pojišťovacího regulativu bylo upraveno hospodaření pojišťoven, které podléhalo státnímu dozoru. Regulativ tak určil vytváření pojistných rezerv, ukládání kapitálu, účetní závěrky a obsah zprávy o činnosti pojišťovny včetně způsobu uveřejnění.

V části D se objevuje ustanovení o obchodních zástupcích pojišťoven. Dále pak způsob přezkoumávání hospodaření pojišťovny auditorem.

Konečné část E byla dodatkem o menších vzájemných pojišťovacích spolcích.

O tomto regulativu jsem pokládal za důležité se zmínit ve větší míře, protože měl zásadní vliv na další vývoj. Zůstal platný po delší dobu jako součást správního pojistného práva. Co se týče soukromého pojistného práva, roku 1917 byl vydán zákon o pojistné smlouvě.

Vývoj pojistného práva v letech 1918 - 1945

Po roce 1918 byl v podstatě stále v platnosti pojišťovací regulativ a zákon o pojistné smlouvě. Mezi hlavní změny patřila snaha regulovat zahraniční pojišťovny, které působily na našem trhu. Smyslem bylo zabezpečit nároky tuzemských občanů.

roce 1919 se v nařízení vlády č. 358/1919 Sb. z. a n. zavádí pojem povinného smluvního pojištění. V tomto případě se jednalo o povinnost žadatele o úvěr mil uzavřené životní pojištění pro případ úmrtí. Pojištění bylo vinkulováno ve prospěch peněžního ústavu.

Od 1. května roku 1922 byly některé právní záležitosti rozebírány a uveřejňovány předními odborníky z oboru pojišťovnictví prostřednictvím časopisu Pojistný obzor. V prvním díle bylo takto rozebráno např. povinné ručení.

Významné zákony vznikly v roce 1934. Prvním z nich byl zákon č. 145/1934 Sb. z. a n. o pojistné smlouvě. Druhým byl zákon č. 147/1934 Sb. z. a n. o zabezpečení nároků pojistníků v soukromém pojištění a o státním dozoru nad soukromými pojišťovnami.

Druhý jmenovaný zákon byl v podstatě novým pojistným regulativem pro oblast správního práva. Zákon nařídil pojišťovnám zřídit fondy pro zabezpečení nároků pojistníků a jiných oprávněných osob pro příslušná pojistná odvětví. Majetek každého fondu se musel spravovat v tuzemsku, odděleně od ostatního majetku pojišťovny. Z majetku fondů se např. při vyhlášení konkurzu na majetek pojišťovny uspokojovaly především nároky pojistníků. Dozor nad pojišťovnami vykonávalo ministerstvo vnitra, které kontrolovalo plnění platných právních předpisů o pojišťovnách, úředně schválených stanov apod.

Čas ukázal, že zákon nezajišťuje vždy uspokojení nároků poškozených, proto byl vydán zákon č. 81/1935 Sb. z. a n. o jízdě motorovými vozidly. Tento zákon stanovil povinnost mít uzavřené povinné ručení v případě, kdy bylo vozidlo v registru vozidel a byla mu přidělena registrační značka.

V období Protektorátu Čech a Moravy vykonávalo od roku 1942 státní dozoru Ministerstvo hospodářství a práce. Pojišťovny se musely řídit protižidovskými opatřeními. Byl ustanoven ústřední svaz soukromého pojištění, který - v rámci opatření směřujících k totálnímu vedení války, zakázal ziskatelskou činnost pojišťoven. Tento zákaz platil jak pro vnitřní, tak vnější orgány pojišťovny. Agenti či makléři tak nemohli tuto činnost vykonávat.

Vývoj pojistného práva v letech 1945 -1989

Po skončení okupace byl vydán dekret prezidenta republiky č. 103/1945 Sb., kterým došlo ke znárodnění soukromých pojišťoven.

Nové pojišťovny mohly vznikat pouze usnesením vlády na návrh ministra financí po projednání Pojišťovací rady. Tímto dekretem byla také zřízena již zmíněná Pojišťovací rada, jejíž náplní práce bylo zejména pečovat o to, aby činnost pojišťoven byla v souladu se zájmy československé republiky.

Vyhláškami MF č. 2086. 2090. 2092. 2094/1946 Úl. bylo sloučením dosavadních pojišťoven zřízeno pět velkých národních pojišťoven,

Vyhláškou č. 977/1948 Lil. Ml bylo již zmíněných 5 národních pojišťoven sloučeno a vznikla tak Československá pojišťovna - národní podnik, čímž byla dokončena centralizace a pojišťovna měla postavení monopolu.

zákonem č. 95/1950 Sb.. byla mimo jiné zrušena Pojišťovací rada, neboť vytvořením jedné z konkurenční pojišťovny ztratila její existence své poslání, tj. zajišťovat jednotné vedení pojišťovnictví.

zákon č. 95 1950 Sb. byl poté zrušen zákonem Č. 85/1952 Sb. O pojišťovnictví, který změnil Československou pojišťovnu n. p. na státní pojišťovací úřad s názvem Státní pojišťovna, kterou tvořila hlavní správa na Ministerstvu.

Pojištění bylo poté zařazeno do zák. č. 401964 Sb.(občanského zákoníku), zák. č. 109/1964 sb. (hospodářského zákoníku) a zák. č. 101/1963 Sb.(zákoníku mezinárodního obchodu).

Zákonem č. 162/1968 Sb. se měnil zákon č. 82/1966 Sb.. o pojišťovnictví, byly v souvislosti s federativním uspořádáním státu vytvořeny ze Státní pojišťovny dva samostatné podniky, a to Česká státní pojišťovna se sídlem v Praze a Slovenská státní pojišťovna se sídlem v Bratislavě, obě s celostátní působností.

Vývoj pojistného práva v letech 1989 - současnost

Po zásadních změnách ve společnosti v roce 1989 bylo pochopitelné nutné změnit právní rámec pojišťovnictví. 28. května 1991 vstoupil v platnost zákon č.185/1991 Sb., o Pojišťovnictví , jehož cílem bylo především demonopolizovat pojišťovnictví, upravit podmínky podnikání v pojišťovnictví a stanovit dozor nad pojišťovnictvím. Dozor vykonávalo Ministerstvo financí.

Zákon také zavedl ochrannou dobu pro Českou státní pojišťovnu na dobu do 28. Května 1992. Po uplynutí ochranné doby mohly na náš trh vstupovat zahraniční pojišťovny za dodržení zákonem stanovených podmínek Podle tohoto zákona se pojišťovací činností rozuměla i zprostředkovatelská činnost a tato činnost mohla být provozována v rozsahu povolení Ministerstva financí.

I. dubna 2(10«) nabyl účinnosti zákon 4.363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o /mině některých souvisejících předpisu (zákon o pojišťovnictví), kterým byl výše uvedený zákon z roku 1991 včetně pozdějších novel zrušen. V případě obou zákonů byla současně platná část zákona č.

4U 1964 Sb., občanského zákoníku. HLAVA PATNÁCTÁ - Pojistné smlouvy a některými změnami.

Zákon z roku 1999 již bral zprostředkovatelskou činnost jako činnost související s pojišťovací činností, a dále ji definoval jako odbornou činnost směřující k uzavírání pojistných a zajišťných smluv. Zákon už navíc znal pojem pojišťovací makléř. Podle tohoto zákona totiž mohl zprostředkovatelskou činnost vykonávat pouze pojišťovací agent na základě smlouvy » pojišťovnou nebo pojišťovací či zajišťovací makléř no základě smlouvy se zájemcem o pojištění.

Jestliže cílem zákona o pojišťovnictví z roku 1991 bylo znovuobnovení podmínek pro podnikání v pojišťovnictví, tak cílem zákona z roku 1999 bylo harmonizovat naše právo s právem EU, neboli s komunitárním právem.

Komunitární právo

Komunitárním právem nazýváme právo Evropských společenství. Zjednodušeně řečeno, se komunitami právo skládá z práva primárního a sekundárního. Primární právo ES je tvořeno zakladatelskými smlouvami o ES a smlouvami, které je doplňují.

Odvozené neboli sekundární právo je pak tvořeno hlavně nařízenými, směnicemi a rozhodnutími, které vydává Rada ministrů. Komunitami právo je právem nadstátním. což znamená, zeje nadřizeno národnímu právu a je aplikováno na všechny subjekty členských států.

Právě vzhledem k tomu, že je komunitami právo nadřizované národnímu, musela být sladěna právní úprava pojišťovnictví v České republice s právem EU před vstupem ČR do EU. Cílem takového postupu, resp. samotné existence komunitárního práva, je dosažení ekonomické integrace a vytvoření jednotného trhu, sjednocení pravidel podnikání a ochrana spotřebitele. V oblasti pojišťovnictví je tohoto cíle dosahováno především prostřednictvím několika generací směrníc.

Jednotný pas v oblasti finančních služeb

Jde o princip, podle kterého lze např. na základě registrace udělené v jednom členském státě, působit v kterémkoliv členském státě Samozřejmě je vše podmíněno oznamovací povinností příslušnému orgánu státu, který' uvedenou registraci provedl. Provozovat činnost lze v rámci jednotného trhu Společenství na základě svobody poskytovat služby nebo na základě práva zakládat pobočky. Jednotný pojistný trh tak dle směrníc platí jak pro pojišťovny, lak pro pojišťovací zprostředkovatele.

Dle původních směrníc je, však rozdíl mezi oběma způsoby využili jednotného pasu. V této problematice byly určité spory způsobené různým výkladem Podle rozsudků Evropského solidního dvora lze svobodu poskytovat služby definovat jako pohyb poskytovatele služby nebo přemístění příjemce služby do členského státu poskytovatele služby, přičemž služba může být poskytována i bez jakéhokoliv pohybu. Činnost vykonávání na základě svobody

poskytovat služby se od práva zakládat pobočky liší dočasností poskytování služeb. Dále soud rozhodl, zda je rozdíl např. mezi nezávislým pojišťovacím zprostředkovatelem a pojišťovnou v tom, že pojišťovna spadá spíše pod pravidla práva zakládat pobočky, než pod pravidla práva svobodného poskytování služeb. Rozdíl bude však v typu zprostředkovatele. Pojišťovací makléř se měl řídit spíše právem svobodného poskytování služeb, výhradní pojišťovací zprostředkovatel, který je řízen a kontrolován jednou pojišťovnou, měl patřit spíše pod právo zakládat pobočky. Třetí generace směrnic umožňuje např. pojišťovně provozovat svoji činnost jak na základě svobody poskytovat služby, tak na základě práva zakládat pobočky.

Dle stanoviska Evropské komise, směrnice o pojišťovnictví nedává právo hostitelskému státu kontrolovat, zda subjekt podnikající v pojišťovnictví, hodlající provozovat svou činnost na jeho území na základě svobody poskytovat služby nebo na základě práva zakládat pobočky, splňuje podmínky vydání jednotného pasu. Tento dohled vykonává domovský stát subjektu.

Sjednocování pravidel podnikání v pojišťovnictví z důvodu velké rozdílnosti v různých zemích bylo prováděno postupnými kroky. Dále uvádím pouze pro přehled nejdůležitější! směrnice Rady ES :

- směrnice Rady č. 64/225/HEC - svoboda zakládání podniků a poskytování služeb v zajištění a retrocesi,
- směrnice Rady č. 73/239/EEC - I. směrnice neživotního pojištění,
- směrnice Rady č. 88/357/EEC - 2. směrnice neživotního pojištění,
- směrnice Rady č. 92/4WEEC - 3. směrnice neživotního pojištění,
- směrnice Rady č. 79/267/EEC - I. směrnice životního pojištění,
- směrnice Rady č. 90/619/EEC - 2. směrnice životního pojištění,
- směrnice Rady č. 92/96/EEC - 3. směrnice životního pojištění,
- směrnice Rady č. 87/344/EEC - úprava pojištění právní ochrany,
- směrnice Rady č. 87/343/EEC - úprava pojištění úvěru a záruky,
- směrnice Rady č. 84/641/HEC - úprava asistenčního pojištění,
- směrnice Rady č. 78/473/HEC - úprava soupojištění.

Především pro pojišťovací zprostředkovatele:

- směrnice Rady č. 77/92/EEC stanovuje zásady činnosti pojišťovacích agentů a makléřů ve společenství,
- doporučení Komise č. 92/48/HEC o zprostředkovatelích stanovuje odborné požadavky, potřebné k registraci zprostředkovatelů.

Vývoj pojišťovnictví v českých zemích po roce 1993

Vzhledem k tomu, že v roce 1993 došlo k rozdělení republiky na Českou republiku a Slovenskou republiku, je rok 1993 považován za výchozí rok k sledování dalšího vývoje pojistného trhu. Jak již bylo zmíněno základem byl zákon č. 185/1991 Sb., o pojišťovnictví. Zásadní změnou v tomto roce bylo schválení novely zákona o pojišťovnictví zákonem č. 52/1993 Sb. a na ni navazující vyhláška MF č. 52/1994, která upravovala tvorbu, použití a způsob umístění technických rezerv pojišťovny Právní úpravu postavení a činnosti

pojišťoven obsahoval též obchodní zákoník, občanský zákoník a daňové zákony. Zlomovým okamžikem byl rok 1999, kdy došlo k transformaci zákonného pojištění odpovědnosti za škodu z provozu motorového vozidla na pojištění smluvní-povinné. a to zákonem č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů. Tímto zákonem byla též zřízena Česká kancelář pojistitelů (viz. kapitola 6). Další významnou normou, která byla přijata roku 1999 byl zákon č. 363/1999 Sb., pojišťovnictví a o změně souvisejících zákonů. Třetí významnou normou týkající se pojišťovnictví byl zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu a o změně občanského zákoníku a zákona o živnostenském podnikání. V Roce 2(KM) bylo pro české pojišťovnictví zásadní přijetí zákona č. 492/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Tímto zákonem získalo od 1.1.2001 tzv. soukromé životní pojištění daňové zvýhodnění pro zaměstnavatele i zaměstnance a pro individuálního pojištěného - poplatníka

Rok 2001

Tento rok byl charakterizován zintenzivňováním harmonizačního procesu v souladu se záměrem vlády ČR implementovat právní akty EU do českého práva do konce roku 2002. Ministerstvo financí v roce 2001 zahájilo přípravu návrhu novely zákona o pojišťovnictví a návrhu zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojišťovacích událostí s tím, že vlastní legislativní proces bude probíhat v roce 2002. V tomto roce nabylo účinnosti i řada právních předpisů. Konkrétně se jedná o životní pojištění, účetnictví pojišťoven, hospodářskou soutěž pojišťoven, pojištění odpovědnosti, požární pojištění a další předpisy. Jako v předchozích letech i v tomto roce probíhalo zkvalitňování pojištění ochrany, a to rozšiřováním nabídky pojišťovacích produktů a jejich inovacemi.

Rok 2002

Rok 2002 navázal na úspěšný rozvoj v předchozích letech. V srpnu toho roku však značnou část České republiky zasáhly hned ve dvou vlnách povodně. Ekonomické ztráty představovaly zhruba 73 miliard Kč a pojištěné škody byly odhadnuty na 37 miliard Kč. Důležitým výsledkem této katastrofické události bylo zjištěno, že pojišťovny byly schopny dostát svým závazkům. Nicméně se také prokázalo, že je nutné přehodnotit sazby a stávající pojišťovací produkty včetně změny způsobu oceňování rizika. Je nutné také podotknout, že i přes tyto vlivy byly pojišťovny dále schopny rozšířit svoji činnost.

Rok 2003

Tento rok byl posledním rokem před vstupem ČR do Evropské unie. V první řadě bylo nutné završit proces harmonizace českého pojišťovacího práva s legislativou Evropské unie, již bylo dosaženo v roce 2004 níže uvedenými zákony. Koncem června tohoto roku již bylo vyplaceno na pojišťovacích plněních téměř 27 miliard Kč. V roce 2003 došlo k dalšímu zkvalitnění pojišťovací ochrany, a to jak inovacemi stávajících pojišťovacích produktů, tak zaváděním nových pojišťovacích produktů. Na pojišťovacím trhu bylo k dispozici zhruba 250 pojišťoven, respektive pojišťovacích nebezpečí. Pojišťovací trh si v roce 2003 zachoval vysokou dynamiku růstu. Oproti předchozím letům se také sblížilo tempo růstu životního a neživotního pojištění, i když si životní pojištění zachovalo určitý předstih.

Rok 2004

Tento rok byl ve znamení nových právních předpisů. V únoru tohoto roku byl vydán zákon č. 37/2004 Sb. o pojišťovacích smlouvách a o změně souvisejících zákonů. Tímto krokem byla završena snaha optimálně začlenit úpravu pojišťovací smlouvy do českého právního řádu. Vybraná ustanovení nabyta účinnosti k 1.5.2004. Dalším novým zákonem je zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojišťovacích událostí a o změně živnostenského zákona. Tento zákon upravuje podmínky podnikání pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojišťovacích událostí, zřizuje jejich registr a upravuje výkon státního dozoru nad jejich činností. Zákon nabyl účinnosti k 1.1.2005. Pro zapojení České republiky do jednotného pojišťovacího trhu členských států EU bylo nezbytné provést též novelizaci zákona o pojišťovnictví. Stalo se tak zákonem č. 39/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění pozdějších předpisů, a některé

další zákony. Vyhláškou i. 303/2004 Sb. ze dne 6. 5. 2004, kterou se provádí některá ustanovení zákona, jako stanovení výše vyrovnávací rezervy, maximální hranice výše technické úrokové míry, limity pro pojišťovny nebo zajišťovny, položky vlastních zdrojů, které tvoří garanční fond. Posledním z „balíčku“ pojišťovacích zákonů je zákon č. 47/2004 Sb., kterým se mění zákon č. způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti pozdějších předpisů, zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, zákon pozdějších předpisů a zákon č 40/1964 Sb.. občanský zákoník. ve znění pozdějších předpisů.

Kok 2005

V tomto roce pokračovala implementace dalších právních aktů EU. Byl vydán zákon č. 377/2005 Sb.. o doplňkovém dohledu nad bankami, spořitelními a úvěrními družstvy, institucemi elektronických peněz, pojišťovnami a obchodníky s cennými papíry ve finančních konglomerátech a o změně některých dalších zákonů, s plnou účinností od 30.9.2006. Pro pojišťovnictví mělo velký význam vydání zákona č. 411/2005 Sb.. kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 247/2000 Sb.. o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. V roce 2005 probíhal legislativní proces u dalších zákonů, z nichž, má stěžejní postavení zákon i. 57/2006 Sb., o změně zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem. Koncem roku 2005 začalo Ministerstvo financí ČR připravovat návrh novely zákona č. 168/1999 Sb.. o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, ve znění pozdějších předpisů. Jde zejména o implementaci tzv. páté motorové směrnice. Ve vládě ČR by měl být projednán ve druhé polovině roku 2006. Výsledky pojišťoven v roce 2005 byly celkově uspokojivé. Vzrostla konkurence, v určité míře i v souvislosti s členstvím ČR v EU.

Rok 2006

V tomto roce se pojistný trh v České republice rozvíjel příznivě. Tempo růstu předepsaného pojistného však nedosáhlo takové úrovně, aby se zvýšila celková pojištěnost a česká republika se přiblížila průměrné úrovni tohoto ukazatele v Evropské unii. V oblasti legislativy mělo zásadní význam pro pojistný, resp. finanční trh, přijetí zákona č. 57/2006 Sb., o změně zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem. Tímto zákonem se stala Česká národní banka orgánem dohledu nad osobami působícími na finančním trhu, tedy včetně pojistného trhu a byl zřízen mj. Výbor pro finanční trh jako poradní orgán bankovní rady pro oblast dohledu nad finančním trhem. Uvedený zákon změnil celkem třicet tři zákonů, včetně zákona o pojišťovnictví, zákona o pojistné smlouvě, zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí a zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Mezi důležité vyhlášky vydané v tomto roce patří vyhláška č. 40/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 582/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí. Dále také vyhláška č. 96/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 303/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o pojišťovnictví.

Rok 2007

Důležitý pro pojistný trh v tomto období byl zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolventní zákon). Zákon upravuje řešení úpadku a oddlužení dlužníka a ve zvláštním oddíle i úpadek tuzemské pojišťovny nebo tuzemské zajišťovny a pobočky pojišťovny z třetího stání po odnětí povolení. Zákonem č. 108/2007 Sb. byla posunuta jeho účinnost z 1. července 2007 na 1. leden 2008. Mezi připravované zákony v oblasti pojišťovnictví patří návrh novely zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, ve znění pozdějších předpisů, reaguje na požadavky tzv. 5. motorové směrnice (2005/14/ES), pokud jde například o zvýšení limitů pojistného plnění u škody na zdraví i u věcné škody nebo plnění z garančního fondu v případě škod způsobených provozem nezjištěných vozidel, za které odpovídá nezjištěná osoba. Dne 31. října 2007 byl přijat zákon č. 296/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení ve znění pozdějších předpisů, a některé zákony v souvislosti s jeho přijetím, jedná se také o zákon č. 168/1999 Sb. Účinnost tohoto zákona je k 1.1.2008.

ZÁKLADY SOUČASNÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY POJIŠTĚNÍ A POJIŠŤOVNICTVÍ

Pojistné právo představuje souhrn právních norem obsažených v obecně závazných předpisech, týkajících se pojištění a pojišťovnictví, a člení se na veřejné a soukromé. V tomto základním rozdělení, obvyklém ve všech vyspělých státech, se podle rozsahu rozeznává širší a užší pojetí.

Širší pojetí pojistného práva zahrnuje souhrn všech právních norem, které se komplexně této oblasti týkají. Radíme sem tedy i obecně závazné předpisy, které se týkají i jiných odvětví práva. Zde můžeme uvést například obecné úpravy občanského zákoníku nebo i trestní právo.

Užší pojetí pojistného práva obsahuje souhrn právních norem, které upravují specifika pojištění a pojišťovnictví, tedy odlišnosti nad rámec obecné právní úpravy.

Ministerstvo financí uvádí na svých internetových stránkách 4 základní právní předpisy týkající se úpravy pojišťovnictví v ČR:

Zákon i. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví)

Zákon č. 377/2005 Sb., o doplňkovém dohledu nad bankami, spořitelními a úvěrními družstvy, institucemi elektronických peněz, pojišťovnami a obchodníky s cennými papíry ve finančních konglomerátech a o změně některých dalších zákonů (zákon o finančních konglomerátech)

Zákon i. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů (zákon o pojistné smlouvě)

Zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona (zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí)

A dále Vyhlášku i. 205/1999 Sb. jako provádějící předpis, kterým se provádí zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla).